

**POŠTIVANJE
RAZLIČITOSTI
KROZ ZAJEDNIČKO
DRUŠTVENO
DJELOVANJE**

SVJETSKI DAN
SOCIJALNOG RADA
21. MART 2023
#WSWD2023

Treća znanstvena/naučna konferencija
„DRUŠTVENA KRIZA I SOCIJALNI RAD”
- Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje -

Različitost je jedno od centralnih mjesta prakse socijalnog rada, a poštivanje različitosti jedan od ključnih principa profesionalne prakse socijalnog rada. Međunarodni etički kodeksi naglašavaju zahtjeve da profesionalci priznaju i poštuju etničku i kulturnu raznovrsnost u društvima u kojima djeluju, te da vode računa o individualnim, porodičnim, grupnim i razlikama na nivou zajednica. S druge strane, svakodnevna društvena stvarnost obilježena je brojnim podjelama koje se generiraju i konstruiraju oko rasne, etničke i klasne pripadnosti, roda, starosne dobi, socijalnog porijekla, invaliditeta, seksualne orijentacije i sl.

Tema ovogodišnjeg 26. Svjetskog dana socijalnog rada „*Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje*“ nadovezuje se na geslo promoviran prošle godine 'Suizgradnja novog eko-društvenog svijeta - ne ostavljajući nikoga iza sebe'. Ovogodišnjom temom pažnja se usmjerava na propitivanje značaja i važnost raznolikosti u našim zajednicama, imajući u vidu da raznolikost stvara dinamična okruženja koja proizvode različite kreativne ideje i rješenja za društvene probleme. Cjelokupni koncept može se primijeniti na bilo koju zajednicu, ali i na kolektivnu društvenu akciju usmjerenu na pitanja klimatske pravde, jednakosti spolova, radničkih prava, rasne, etničke i kulturne jednakosti i tako dalje – na način da se ruše prepreke između partikularnih društvenih pokreta (npr. pokreta za zaštitu okoliša i pokreta za ženska prava), ne tako što će izbrisati njihove jedinstvene, partikularne interese, nego što će ih potaknuti na saradnju utemeljenu u spoznaji da svi dijelovi zajednice mogu doprinijeti širenju dominantnih političkih i društvenih vrijednosti, te pronaći načine za sinergičnu interakciju u oblikovanju novog svijeta, da se zajedničko društveno djelovanje odnosi na zajednički rad uz slavljenje naših razlika.

Tema ovogodišnjeg 26. Svjetskog dana socijalnog rada je na tragu promišljanja kako ostvariti taj ideal kroz zajedničku akciju, osobito imajući u vidu da rad na pitanjima različitosti (i razlike) može generirati snažne dileme za praksu socijalnog rada na makro i mikro nivou, odnosno za ono što posvećenost različitosti može značiti za socijalni rad. Na makro nivou, tema direktno i usko korespondira pitanju prirode socijalnoga rada: na koji način socijalni rad kao profesija i znanstvena disciplina može doprinijeti transformativnoj društvenoj promjeni koja mijenja i propituje odnose moći i eliminaciji strukturalnih nejednakosti, akomodirajući zahtjeve za socijalnom pravdom i jednakošću. Na mikro nivou, dileme su najčešće povezane s pitanjima šta poštovanje za razlike doista znači u praksi.

Bosanskohercegovačko društvo je društvo brojnih društvenim podjela, koje se konstruiraju oko etničkih, političkih, rodnih, dobnih, regionalnih (urbano – ruralno), klasnih i drugih linija podjele. Ideje i principi multietničnosti, tolerancije i suživota u različitosti skončali su u masovnim grobnicama, a današnjim javnim i akademskim diskursom dominiraju pitanja etničke razlike, diskriminacije i jednakopravnosti maskirajući devastirajuće posljedice neo-feudalističkih politika i praksi na široj društvenoj ravni i brojne vidove diskriminacije kojima su različite društvene skupine (žene, djeca i mladi, starije osobe, osobe s invaliditetom, pripadnici-e LGBTQ populacije...) svakodnevno izložene.

Reafirmirajući doprinos koji profesionalci u oblasti socijalnoga rada temeljem profesionalne ekspertize i odgovornosti, te snažne posvećenosti idealima profesije daju poboljšanju životnih uvjeta i humaniziranju društva omogućavajući pojedincima i skupinama pristup društvenim resursima, socijalnim uslugama i ostvarivanju ljudskih prava, Odsjek za socijalni rad Fakulteta političkih nauka u Sarajevu organizira treću **naučnu/znanstvenu konferenciju „DRUŠTVENA KRIZA I SOCIJALNI RAD“**, koja će ove godine biti posvećena temi: **Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje.**

Cilj konferencije: dati doprinos promišljanju održivog razvoja i konstrukta socijalne uključenosti na tragu smjernica Globalne agenda za socijalni rad i socijalni razvoj 2020- 2030, s fokusom na izazove s kojima se suočavaju suvremene zajednice u održivosti i promišljanjima o temeljnim potrebama i pravima ranjivih individua i skupina, te mogućnosti ostvarenja istih. Konferencija je zamišljena kao mjesto prezentacije, diskusije i kritičke refleksije inovativnih politika, programa i pristupa profesionalnog socijalnoga rada u promoviranju, zagovaranju i ostvarivanju održivog razvoja i socijalne uključenosti.

Organizacija i održavanje konferencije: Konferencija će se održati u utorak, **21. marta/ožujka 2023.** godine na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.

Prvi panel održati će se u hibridnoj formi. Link za pristup panelu:

<https://us02web.zoom.us/j/89520901219?pwd=Ti92bnI0NVlmSEIRVINmNS9kOFpRdz09>

Meeting ID: 895 2090 1219

Passcode: 714078

Za Organizacijski odbor

prof. dr. Sanela Bašić

Konferenciju „Društvena kriza i socijalni rad – Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje“ organizira Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu uz podršku Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

PROGRAM RADA

Otvaranje konferencije i pozdravni govori (sala 12/P)	
10:00-10:15	<p>Ivana Prvulović, ministrica, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo</p> <p>Prof. dr. Sead Turčalo, dekan Fakulteta političkih nauka</p> <p>Prof. dr. Dževad Termiz, šef Odsjeka za socijalni rad Fakulteta političkih nauka</p>
Plenarno izlaganje (sala 12/P)	
Moderatorica: prof. dr. Sanela Bašić	
10:15-11:00	Različitosti i identiteti u društvenim krizama kao pitanja socijalne politike i socijalnog rada, prof. dr. Natalija Perišić, Univerzitet u Beogradu, Fakultet političkih nauka, Odsjeka za socijalni rad
11:00-11:15	Pauza
Panel I	Moderatorica: doc. dr. Jelena Brkić Šmigoc (sala 12/P)
11:15 – 11:30	Konstrukcija i validacija nove vizualno-analogne skale za odgovore, prof. dr. Koraljka Modić Stanke, dr. sc. Lea Skokandić i dr. sc. Una Mikac, Sveučilišta u Zagrebu, Pravni fakultet, Studijski centar socijalnog rada i Sveučilišta u Zagrebu, Filozofski fakultet
11:30 – 11:45	Zdravstvena pravednost u kontekstu odabira na dokazima utemeljenih programa, dr. sc. Dinka Čaha, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravni fakultet
11:45 – 12:00	<i>Digital divide</i> i uloga socijalnih radnika: nalazi istraživanja Deshame i praktične implikacije u području online seksualnog uznemiravanja djece i mladih, izv.prof.dr.sc. Lucija Vejmelka, doc.dr.sc. Jovana Škorić, doktorand Tomislav Ramljak, izv.prof.dr.sc. Miroslav Rajter i prof. sociologije, doktorand Roberta Matković, Sveučilište u Zagrebu, Pravni Fakultet, Studijski centar socijalnog rada; Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsjek za Socijalni rad; Centar za nestalu i zlostavljanu djecu, Centar za sigurniji Internet; Ured za istraživanja, Sveučilište u Zagrebu; Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko dalmatinske županije
12:00 – 12:15	Percepcija studenata o stečenim znanjima o ljudskim pravima i njihovoj implementaciji u profesionalnoj praksi socijalnog rada, prof. dr. Sanela Bašić i prof. dr. Sanela Šadić, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad
12:15 – 12:30	Youth Mental Health in Macedonia: Challenges and Opportunities in Times of Crisis, prof. dr. Sofija Georgievska and dr. Natasa Dimeskam, University of

Konferenciju „Društvena kriza i socijalni rad – Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje“ organizira Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu uz podršku Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

	Skopje, Faculty of Philosophy and Ministry of Labor and Social Policy
12:30 – 12:45	Uloga socijalnog konteksta u doživljaju stresa i straha u kriznim vremenima, dipl. soc. radnik Dorotea Lovrinčević, prof. dr. Koraljka Modić Stanke i dr. sc. Valentina Ružić, Studijski centar socijalnog rada, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta u Osijeku
12:45 – 13:00	Izazovi stručnjaka psihosocijalnog rada u prijavi psihičkog nasilja nad djecom, Dina Bajraktarević (BA) i doc. dr. Jelena Brkić Šmigoc, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad.
	Diskusija
Panel II	Moderatorica: prof. dr. Sabira Gadžo-Šašić (čitaonica)
11:15 – 11:30	Socijalni razvoj i socijalni rad u vrijeme pandemije - Stavovi studenata socijalnog rada u BiH -, prof. dr. Ljubo Lepir, prof. dr. Vesna Šućur Janjetović i prof. dr. Dragana Šćepović, Univerzitet u Banjoj Luci, Fakultet političkih nauka
11:30 – 11:45	Rizik energetske siromaštva - izazov za socijalnu politiku i održivi razvoj u Bosni i Hercegovini, prof. dr. Asim Pandžić, Univerzitet u Tuzli, Filozofski fakultet, Odsjek za socijalni rad
11:45 – 12:00	Društvene organizacije, pokreti i aktivizam u cyber prostoru, prof. dr. Sarina Bakić, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za sociologiju
12:00 – 12:15	Komuniciranje različitosti u društvu i osnaživanje mladih za proaktivno djelovanje, dr. Lamija Silajdžić, viši ass. i dr. Anida Dudić-Sijamija, viši ass. Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za komunikologiju i Odsjek za socijalni rad
12:15 – 12:30	Aktivnosti u zapošljavanju marginalizovanih grupa kroz koncept socijalnog poduzetništva, doc. dr. Nina Babić, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad
12:30 – 12:45	Interkulturalno obrazovanje studenata socijalnog rada, dr. Anida Dudić-Sijamija, viši ass. Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad
12:45 – 13:00	UN Konvencija o pravima osoba s invaliditetom u vremenu kriza, prof. dr. Sabira Gadžo-Šašić, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad
	Diskusija
Panel III	Moderatorica: prof. dr. Borjana Miković (sala 28/II)
11:15 – 11:30	Pravo djeteta na zdravlje i obrazovanje: nužnost zajedničkog djelovanja, prof. dr. Džamna Vranić i ass. Dino Kovačević (mr.), Univerzitet u Sarajevu, Pravni fakultet
11:30 – 11:45	Medijski narativi o ženama u BiH, doc. dr. Irena Praskač – Salčin Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za komunikologiju
11:45 – 12:00	Nasilje u medijima i utjecaj na publiku, prof. dr. Mustafa Sefo, Univerzitet u

Konferenciju „Društvena kriza i socijalni rad – Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje“ organizira Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu uz podršku Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

	Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za komunikologiju
12:00 – 12:15	Postupanje i uključivanje migranta i maloljetnih stranaca bez pratnje u lokalnu zajednicu, Mirela Šuman (MA) i Melisa Hasanović (MA), Caritas Švicarske i JU “Kantonalni centar za socijalni rad“ - Služba socijalne zaštite općine Hadžići
12:15 – 12:30	Poštivanje različitosti kroz zajedničko društvenu akciju (sa osvrtom na djecu u riziku), mr. Ismira Hadžić, KJU „Ogojni centar Kantona Sarajevo“
12:30 – 12:45	Izazovi osnovnoškolskog obrazovanja u socijalnoj integraciji usvojenog djeteta, mr. sc. Meliha Zulović, doktorantica, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad
12:45 – 13-00	Različitost kao uzrok vršnjačkog nasilja nad djecom romskog porijekla, doktorantica Violeta Golubović, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad
13:00 – 13:15	Dužnosti staratelja osoba kojima je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost i (ne)poštivanje različitosti u porodičnom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine, prof. dr. Borjana Miković, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad
	Diskusija
13:15 – 14:00	Ručak

Konferenciju „Društvena kriza i socijalni rad – Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje“ organizira Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu uz podršku Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

PLENARNO IZLAGANJE (sala 12/P)
Moderatorica: prof. dr. Sanela Bašić

Prof. dr. Natalija Perišić, Univerzitet u Beogradu, Fakultet političkih nauka, Odsjeka za socijalni rad

Različitosti i identiteti u društvenim krizama kao pitanja socijalne politike i socijalnog rada

Politike identiteta predstavljale su, kao što predstavljaju i dalje, važnu perspektivu prilikom dizajniranja programa i mera socijalne politike i socijalnog rada. One ukazuju na značaj uvažavanja različitosti u savremenim uslovima, koji se često etiketiraju kao krizni i/ili „krizni“. Brojni skorašnji događaji, uključujući ekonomsku i finansijsku krizu iz 2008. godine, migrantsku krizu iz 2015. godine, KOVID-19 krizu iz 2020. godine, imaju važne reperkusije na socijalnu politiku i socijalni rad, koji se takođe često uokviravaju u termine krize. Stoga, ovaj rad dekonstruiše društvene događaje od značaja za socijalnu politiku i socijalni rad i odgovore socijalne politike i socijalnog rada na njih. Istovremeno, ovaj rad preispituje uticaj tzv. Super-diverziteta savremenih društava na osnovne vrednosti socijalne politike i socijalnog rada i preispituje njihov potencijal za kontinuiranu posvećenost poštovanju različitosti i negovanju anti-diskriminatornih pristupa u praksi. U tom kontekstu, naglašava se uloga korisničkih perspektiva i pokreta u razvoju emancipatorne socijalne politike i socijalnog rada.

PANEL I (sala 12/P)
Moderatorica: doc. dr. Jelena Brkić Šmigoc

Prof. dr. Koraljka Modić Stanke, dr. sc. Lea Skokandić i dr. sc. Una Mikac, Sveučilišta u Zagrebu, Pravni fakultet, Studijski centar socijalnog rada i Sveučilišta u Zagrebu, Filozofski fakultet

Konstrukcija i validacija nove vizualno-analogne skale za odgovore

U psihološkim mjerenjima uglavnom se koriste numeričke (NS) i/ili verbalne (VS) skale za odgovore koje nekim pojedincima/skupinama mogu biti teže razumljive, dovodeći u pitanje valjanost prikupljenih podataka. Stoga je konstruirana nova vizualno-analogni skala (VAS) te provedeno istraživanje kojim se njezina valjanost provjeravala pomoću dvostruko slijepog eksperimenta u kojem su sudionici prosječne dobi od 21 godinu odgovarali na čestice IPIP-a koje mjere neuroticizam i ekstraverziju. Sudionici su po slučaju bili pridjeljeni jednoj od tri skupine: 1) neuroticizam-NS i ekstraverzija-VAS ($n=60$), 2) neuroticizam-VAS i ekstraverzija -NS ($n=59$) ili 3) neuroticizam-NS i ekstraverzija-NS ($n=58$) (kontrola). U skladu s očekivanjima, ANOVA je pokazala da se skupine nisu statistički značajno razlikovale u *rezultatima* neuroticizma i ekstraverzije, niti u prosječnom *vremenu odgovaranja* na čestice. Pouzdanost skale se pokazala visokom, a povezanost između neuroticizma i ekstraverzije negativnom i niskom, bez statistički značajnih razlika između skupina. Autori raspravljaju o praktičnim implikacijama te budućim istraživanjima primjene nove vizualno-analogne skale.

Dr. sc. Dinka Caha, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravni fakultet

Zdravstvena pravednost u kontekstu odabira na dokazima utemeljenih programa

Jedan od globalno prepoznatih problema današnjice su rastuće zdravstvene nejednakosti. Čimbenici koji značajno doprinose lošijih zdravstvenim ishodima su niže obrazovanje, slabiji socioekonomski status, invaliditet te pripadnost etničkim, rodnim i seksualnim manjinama. Problemi zdravstvene nejednakosti se tijekom zadnjeg desetljeća adresiraju kroz modele snaga i kapaciteta. Jedan takav model je i zdravstvene pravednosti koji definira kako bi svaka osoba trebala moći postići svoj zdravstveni potencijal u potpunosti i da pripadnik niti jedne skupine ne bi trebao biti u nepovoljnom položaju prilikom postizanja tog potencijala. Kako bi smanjili zdravstvene nejednakosti među ranjivim skupinama važno je perspektivu zdravstvene pravednosti integrirati u usluge i programe koje provodimo. Ovim radom će se prikazati prednosti korištenja na dokazima utemeljenih programa te načini na koje možemo integrirati koncept zdravstvene pravednosti u odabir na dokazima utemeljenih programa, a kako bi dosegli zdravstveno ranjive skupine i smanjivali nejednakosti u zdravlju.

Izv. prof. dr. sc. Lucija Vejmelka, doc. dr. sc. Jovana Škorić, doktorand Tomislav Ramljak, izv. prof. dr. sc. Miroslav Rajter i prof. sociologije, doktorand Roberta Matković, Sveučilište u Zagrebu, Pravni Fakultet, Studijski centar socijalnog rada; Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsjek za Socijalni rad; Centar za nestalu i zlostavljaju djecu, Centar za sigurniji Internet; Ured za istraživanja, Sveučilište u Zagrebu; Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko dalmatinske županije

***Digital divide* i uloga socijalnih radnika: nalazi istraživanja Deshame i praktične implikacije u području online seksualnog uznemiravanja djece i mladih**

Međunarodni i domaći trendovi pokazuju porast izloženosti seksualnim sadržajima i seksualnom uznemiravanju u online okruženju. Obzirom da to predstavlja veliki rizik za djecu i mlade, osobito nakon sveobuhvatne digitalizacije tijekom COVID 19 pandemije, izuzetno je značajno prvo sustavno, komparativno međunarodno istraživanje DeShame koje je do sada provedeno u Hrvatskoj i Srbiji. Nacionalna kvantitativna, deskriptivna istraživanja se nastavljaju na međunarodno komparativno istraživanje, te omogućuje međunarodno komparativne podatke na području seksualno rizičnih online ponašanja te izloženosti seksualnim sadržajima i seksualnom uznemiravanju u online okruženju <https://www.childnet.com/our-projects/project-deshame>.

Svrha istraživanja je produbiti spoznaje o rizičnim ponašanjima srednjoškolaca te saznati koliko su srednjoškolci izloženi štetnim sadržajima i seksualnom uznemiravanju u online okruženju a ova prezentacija usmjeriti će se na mogućnosti stručnjaka u prevenciji i tretmanu online seksualnog iskorištavanja djece i mladih. Praktične implikacije nalaza istraživanja fokusirano će obuhvatiti moguće intervencije socijalnih radnika u različitim sektorima i organizacijama u direktnoj praksi s djecom i mladima.

Prof. dr. Sanela Bašić i prof. dr. Sanela Šadić, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad

Percepcija studenata o stečenim znanjima o ljudskim pravima i njihovoj implementaciji u profesionalnoj praksi socijalnog rada

Diskurs socijalnoga rada na međunarodnoj razini u posljednja dva desetljeća presudno oblikuje koncept ljudskih prava, što pokazuje i rastući broj akademskih teorijsko-empirijskih rasprava o ovoj temi. Cilj ovoga rada je predstaviti rezultate istraživanja o percepciji studenata o stečenim znanjima o ljudskim pravima i njihovoj implementaciji u profesionalnoj praksi socijalnog rada u Bosni i Hercegovini. Istraživanje je provedeno na uzorku od 291 studenta prvog i drugog ciklusa studija na studijskim odsjecima univerziteta u Sarajevu, Banja Luci i Mostaru. Istraživački instrumentarij čine tri verificirane skale koje se odnose na informiranost studenta o ljudskim pravima, percepciji socijalnog rada kao profesije ljudskih prava, te primjeni profesionalnih metoda u njihovoj implementaciji (McPherson & Abell, 2012).

Analizom empirijskih podataka može se uočiti da studenti, bez obzira na različitosti studijskih programa, društvenog okruženja i historijskog iskustva, usvajaju identične profesionalne vrijednosti i potpuno su predani idejama ljudskih prava. Skepticizam se javlja zbog evidentnih problema u implementaciji odredbi ljudskih prava u praksi. Premda studenti socijalnog rada imaju skromna praktična iskustva, posebno oni na nižim godinama studija, veoma su svjesni društvene stvarnosti i slabosti društva u njihovoj implementaciji, osobito kada se radi o najosjetljivijim kategorijama stanovništva.

Prof. dr. Sofija Georgievska and dr. Natasa Dimeskam, University of Skopje, Faculty of Philosophy and Ministry of Labor and Social Policy

Youth Mental Health in Macedonia: Challenges and Opportunities in Times of Crisis,

The COVID-19 pandemic and political instability in Macedonia have negatively impacted youth mental health. According to a survey by the National Youth Council of Macedonia, 72% of young people reported feeling anxious or stressed due to the pandemic. The lack of access to mental health services has also been a challenge, with only 11% of young people reporting that they have received mental health support during the pandemic. Additionally, the economic crisis has led to increased levels of depression and suicide ideation, with a 12% increase in the number of suicides among young people in 2020.

The government and NGOs have responded to the crisis by providing online counseling services and organizing mental health awareness campaigns. However, stigma around mental illness remains a barrier to seeking help. More needs to be done to increase access to mental health care and reduce stigma, particularly among marginalized populations.

In conclusion, the current crises in Macedonia have had a significant impact on youth mental health, highlighting the need for increased investment in mental health services and resources to support young people during these challenging times.

Keywords: youth mental health, Macedonia, crisis, COVID-19 pandemic, political instability, mental health services, stigma, online counseling, suicide, marginalized populations.

Dipl. soc. radnik Dorotea Lovrinčević, prof. dr. Koraljka Modić Stanke i dr. sc. Valentina Ružić, Studijski centar socijalnog rada, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta u Osijeku

Uloga socijalnog konteksta u doživljaju stresa i straha u kriznim vremenima

Tijekom kriznih vremena nastalih uslijed prirodnih katastrofa (potresi, poplave, pandemije) pojedinci se razlikuju u razini doživljenog stresa i straha – što dio njih čini ranjivijima i u većoj potrebi za (stručnom) pomoći i podrškom. Cilj ovog istraživanja bio je ispitati odrednice stresa i straha povezanih s koronavirusom, s fokusom na ispitivanje uloge socijalnog konteksta. Ukupno $N=240$ sudionika (22,1% muškaraca) prosječne dobi od 27 godina ($SD=8,4$) ispunilo je online upitnik krajem petog vala zaraze koronavirusom. Hijerarhijskom regresijskom analizom pokazalo se da strah od gubitka bliske osobe objašnjava 44% varijance stresa, a spol i unutarnji radni model o sebi objašnjavaju 8% varijance straha od gubitka bliske osobe. Dobiven je medijatorski učinak radnog modela o sebi na odnos između demografskih varijabli pojedinca i njegova doživljaja stresa/straha, dok se radni model o drugima te percipirana socijalna podrška prijatelja i obitelji nisu pokazali relevantnima. Autori raspravljaju o mogućim objašnjenjima dobivenih rezultata, kao i praktičnim implikacijama istraživanja.

Dina Bajraktarević (BA) i doc. dr. Jelena Brkić Šmigoc Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Sarajevu, Odsjek za socijalni rad

Izazovi stručnjaka psihosocijalnog rada u prijavi psihičkog nasilja nad djecom

Prijava psihičkog zlostavljanja i zanemarivanja djece zakonski je i profesionalno mandatna. Ipak, u suvremenoj literaturi se nailazi na ogromnu diskrepancu u broju prijavljenih slučajeva psihičkog zlostavljanja i zanemarivanja i rasprostranjenosti fenomena u dječjoj populaciji. Teškoće i nepreciznosti pri definiranju psihičkog zlostavljanja i zanemarivanja, zakonska regulative, resursi ustanova koje pružaju psihosocijalnu podršku, kao i osobne vrednote, stavovi i iskustava profesionalaca među ključnim su izazovima za prijavu psihičkog nasilja nad djetetom.

U ovom radu prikazujemo rezultate istraživanja koje je provedeno na 113 stručnjaka iz oblasti psihosocijalnog rada. Podaci pokazuju da postoje razlike u zakonskim regulativama, te da se stručnjaci u svom radu najčešće susreću sa s ignoriranjem djece (23,0%), a potom odbacivanjem kroz verbalno zlostavljanje (22,1%). Rezultati pokazuju da se kao najznačajniji izazovi za prijavu psihičkog nasilja pokazuje nedovoljna ili loša međusobna suradnja ustanova kojima psihičko nasilje treba biti u fokusu.

Prikupljeni rezultati su razmatrani u skladu sa dosadašnjim istraživanjima i preporukama smjernica za postupanje u slučaju nasilja nad djecom u obitelji.

PANEL II (čitaonica)
Moderatorica: prof. dr. Sabira Gadžo-Šašić

Prof. dr. Ljubo Lepir, prof. dr. Vesna Šućur Janjetović i prof. dr. Dragana Šćepović, Univerzitet u Banjoj Luci, Fakultet političkih nauka

Socijalni razvoj i socijalni rad u vrijeme pandemije-Stavovi studenata socijalnog rada u BiH–

Članak prikazuje rezultate istraživanja koje je provela Katedra za socijalni rad Fakulteta političkih nauka u Banjoj Luci u saradnji sa studijskim programima u Sarajevu, Tuzli i Mostaru među studentima socijalnog rada. Istraživanje je obuhvatilo 75 studenata prvog ciklusa, svih godina na pomenutim studijskom programima.

Istraživanje je rađeno u jeku pandemije pa su i rezultati time bili uveliko određeni.

Očekivano za doba kada je došlo do opšte ugroženosti ljudskih života, zdravlje se ističe kao najpoželjniji cilj u individualnim životima studenata. Što se tiče očekivanja da li čovječanstvo može sanirati posljedice pandemije, ona nisu optimistična.

Budući razvoj društva studenti socijalnog rada vide u saradnji i partnerstvu, ali i u ekonomskom rastu, naučnim i tehnološkim dostignućima. Ključni ciljevi, iako lošeg današnjeg obrazovanja, jesu „obrazovanje za sve, pod jednakim uslovima“ i „povezivanju sa praksom i privredom“.

Najznačajnija vrijednost savremenog socijalnog rada su ipak ostale promjene i aktivizam socijalnog rada u njihovom provođenju.

Ključne riječi: studenti socijalnog rada, razvoj, vrijednosti i ciljevi socijalnog rada

Prof. dr. Asim Pandžić, Univerzitet u Tuzli, Filozofski fakultet, Odsjek za socijalni rad

Rizik energetske siromaštva - izazov za socijalnu politiku i održivi razvoj u Bosni i Hercegovini

Kako siromaštvo predstavlja višedimenzionalni problem koji utiče i ukršta se s gotovo svim ciljevima održivog razvoja, smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti je vrlo često rezultat napretka u gotovo svim ciljevima održivog razvoja. U kontekstu principa evropskog stupa socijalnih prava, pristup energetske usluge je ključan za socijalnu uključenost, a odgovarajuće grijanje, hlađenje, rasvjeta i energija za napajanje uređaja osnovne su usluge na kojima se temelje pristojan životni standard i zdravlje ljudi, što ujedno predstavlja i jedan od ciljeva održivog razvoja sadržanih u Agendi 2030. Međutim, usljed nemogućnosti zadovoljavanja osnovnih energetske usluge dolazi do pojave energetske siromaštva. Negativni efekti energetske siromaštva posebno se očituju u ranjivim društvenim grupama, a njegove posljedice su višestruke i bez izuzetka, negativne, te utiču na kvalitet njihovog života u odnosu na socijalni, zdravstveni i kulturni aspekt. Budući da je energetske siromaštvo rezultat različitih faktora, njegovo rješavanje zahtijeva holistički pristup kako kroz energetske tako i socijalno političke mjere, što predstavlja novi izazov za socijalne radnike i socijalne institucije u Bosni i Hercegovini u pogledu njegovog smanjenja.

Prof. dr. Sarina Bakić, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za sociologiju

Društvene organizacije, pokreti i aktivizam u cyber prostoru

Društveni problemi, nejednakosti i dinamika moći utiču na pojedince i njihove društvene prostore. U današnjem svijetu postoji više mogućnosti da pojedinci i grupe pomoću tehnologije pruže otpor. Internet i digitalni mediji pružaju nove oblike društvenog organizovanja i društvenog aktivizma. Važna je činjenica da društvene mreže prije svega, pomažu da pojedinci sebe vide kao dio određene grupe, kao dio skupine ljudi koji imaju zajedničke stavove, vrijednosti i probleme te da su na taj način jedni drugima potrebni kako bi uticali na određenu situaciju. S tim u vezi, digitalni aktivizam itekako utiče na politiku, upravljanje državom, te građansko i društveno angažovanje, pruža priliku za lokalno i globalno povezivanje pojedinaca i grupa političkim, društvenim, kulturnim pokretima ili čak njihovo iniciranje. Izlaganja će pružiti neke od uvida na prednosti ali i nedostatke društvenog djelovanja u cyber prostoru.

Konferenciju „Društvena kriza i socijalni rad – Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje“ organizira Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu uz podršku Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

Dr. Lamija Silajdžić, viši asistent i dr. Anida Dudić-Sijamija, viši asistent, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad

Komuniciranje različitosti u društvu i osnaživanje mladih za proaktivno djelovanje

U ovom radu će biti prikazan primjer dobre prakse kako se mladi kroz zajedničko društveno djelovanje osposobljavaju za svijet različitosti. Institut za društvena istraživanja FPN UNSA kroz svoje aktivnosti potiče mlade da kritički promišljaju i/ili suprotstavljaju se narativima podjela, govoru mržnje, rodnim i drugim nejednakostima. Poseban fokus rada je na predstavljanju Omladinske Akademije o konstruktivnom narativu, čiji je cilj osnažiti mlade iz Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore da se kroz koncept medijske i informacijske pismenosti aktivno uključe u borbu protiv štetnih sadržaja (naročito na internetu), kao i da unaprijede međusobno razumijevanje i povjerenje. Akademija se sastoji od 6 modula, a predavači su stručnjaci iz oblasti komunikologije, socijalnog rada, sigurnosnih studija, kulturoloških studija, psihologije i informacijskih studija. Nakon što im Akademija ponudi bazu znanja o navedenim temama, mladi će samostalno i/ili u timovima kreirati medijske sadržaje i kampanje javnog zagovaranja. Baveći se pitanjima koja pogađaju ranjive grupe u društvenoj zajednici i predlaganjem rješenja koja mogu imati značajan utjecaj u društvu, mladi se pripremaju da konstruktivno učestvuju u dijalogu i aktivno doprinose pozitivnoj transformaciji u svojim zajednicama.

Konferenciju „Društvena kriza i socijalni rad – Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje“ organizira Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu uz podršku Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

Doc. dr. Nina Babić, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad

Aktivnosti u zapošljavanju marginalizovanih grupa kroz koncept socijalnog poduzetništva

U radu će biti prezentovani rezultati istraživanja kojim su obuhvaćeni privredni subjekti koji posluju po principima socijalnog poduzetništva, a to su TMP doo Sarajevo i INTRAG doo Tuzla, te Zadruga „ProVita“ iz Prozora-Rame. Nalazi istraživanja su pokazali da je koncept socijalnog poduzetništva u Bosni i Hercegovini najviše zastupljen u privrednim subjektima čiji su osnivači organizacije i udruženja osoba s invaliditetom. Prednosti zapošljavanja osoba s invaliditetom, kao i drugih marginalizovanih grupa ogledaju se u: sticanju samopouzdanja, samopotvrđivanju i osjećaju doprinosa društvu, socijalnoj inkluziji, većem životnom standardu i mogućnostima formiranja porodice, te stvaranju novih vrijednosti ili pružanju usluga u zavisnosti od djelatnosti. Pored navedenog, naglasak će biti na značaju multisektorske saradnje u razvoju i implementaciji socijalnog poduzetništva, počev od resornih ministarstava, općina i lokalnih zajednica, centara za socijalni rad, zavoda za zapošljavanje i nevladinih organizacija, kao i svih udruženja, poduzeća i privatnih firmi koje djeluju po principima socijalnog poduzetništva.

Ključne riječi: marginalizovane grupe, socijalno poduzetništvo, zapošljavanje, socijalna inkluzija

Dr. Anida Dudić-Sijamija, viši asistent, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad

Interkulturalno obrazovanje studenata socijalnog rada

Kako su odgoj i obrazovanje „ogledalo“ izazova društva i budućnosti, savremeni studiji socijalnog rada sve više su usmjereni na internacionalne komponente u svojim programima, nastojeći buduće socijalne radnike osposobiti za interkulturalno društvo. Osposobljavanje budućih socijalnih radnika na univerzitetskoj razini se temelji na filozofiji osvještavanja i uvažavanja interkulturalnosti i internacionalnosti u socijalnom radu, zaštite i unapređenje ljudskih prava, promicanja antidiskriminatorne prakse socijalnog rada, te osnaživanja korisnika usluga socijalne zaštite. Upravo jedan od ciljeva obrazovanja za socijalni rad podrazumijeva „pripremu socijalnih radnika da djeluju bez diskriminacije, s poštovanjem te sa znanjem i vještinama koje se odnose na klijentovu dob, klasu, boju kože, kulturu, invaliditet, etnicitet, porodičnu strukturu, rod, bračni status, nacionalno porijeklo, rasu, religiju, spol i seksualnu orijentaciju“ (Vijeće za obrazovanje u socijalnom radu, CSWE). Ovim je potvrđen značaj interkulturalizma kao diskursa za profesiju socijalnog rada, posebno jer promišljanja budućih socijalnih radnika o različitostima utječu na odnos teorije i prakse i same suštine profesije. Uzimajući u obzir navedeno, provedeno je istraživanje s ciljem analiziranja nastavnih planova i programa (dodiplomskog i diplomskog) studija socijalnog rada u regionu: Bosni i Hercegovini, Srbiji i Hrvatskoj kako bi se spoznalo koliko se studenti kroz studij pripremaju za društvo različitosti. Također, u provedenom istraživanju ispitala se razina interkulturalne osjetljivosti studenata socijalnog rada (N=100) na univerzitetima u Bosni i Hercegovini, Srbiji i Hrvatskoj.

Provedeno istraživanje apostofira važnost razvijanja interkulturalne osjetljivosti kod studenata socijalnog rada kako bi stekli koncepti, paradigme i objašnjenja koja su potrebna da postanu učinkoviti praktičari u kulturnim, rasnim i jezično različitim sredinama.

Ključne riječi: interkulturalizam, interkulturalna osjetljivost, interkulturna komunikacija, studenti, socijalni rad.

Prof. dr. Sabira Gadžo-Šašić, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad

UN Konvencija o pravima osoba s invaliditetom u vremenu kriza

Osobe s invaliditetom su diskriminirane i obespravljene kroz cjelokupnu ljudsku historiju, a čini se da ni u trećoj deceniji 21. vijeka situacija za njih nije mnogo bolja. Zapravo, iako je prvu deceniju novog vijeka obilježilo usvajanje UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom (2006) koja je obavezujuća za sve države koje su je ratifikovale, a koja se temelji od prve do zadnje odredbe na socijalnom modelu invalidnosti koji je poslužio kao teoretski osnov zahtjeva za ravnopravnost i punu socijalnu uključenost, te učešće osoba s invaliditetom u svim oblastima društvenog života (Gadžo-Šašić, 2020:69), čini se da se može govoriti o krizi primjene svih prava zagwarantovanih ovim dokumentom. Razlog navedenog su mnogobrojene negativne promjene koje imaju nepovoljan uticaj na život svakog pojedinca, a osobe s invaliditetom u takvom ozračju su samo više obespravljene ili onemogućene za ostvarivanje svega onoga što je propisano UN Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom. Dakle, u mnogim državama svijeta realizacija svega onoga što proizlazi iz socijalnog modela invalidnosti i naravno iz UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom je čini se samo puko slovo na papiru i nešto što je za mnoge države, unatoč potpisivanju međunarodnih konvencija nedostižno. Navedeno je posebno karakteristika tranzicijskih država među koje spada BiH, a za koju se može reći da predstavlja postratno, tranzicijsko društvo brojnih etničkih, vjerskih, političkih, obrazovnih i drugih podjela (Bašić, 2019), ali koja je još prije 13 godina, tj. 2010., ratifikovala UN Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, te se tim činom obavezala da će kao država preuzeti odgovornost za stvaranje ambijenta u kojem će osobe s invaliditetom imati jednake mogućnosti za uživanje svih prava ravnopravno sa ostalima. Da li je zaista tako i šta su osnovne prepreke na tom putu su pitanja koja se nameću kao istraživačka, a na koja će se pokušati pružiti korektne smjernice za tačne odgovore.

Ključne riječi; osobe s invaliditetom, prava, kriza

PANEL III (sala 28/II)
Moderatorica: prof. dr. Borjana Miković

Prof. dr. Džamna Vranić i ass. Dino Kovačević (mr.), Univerzitet u Sarajevu, Pravni fakultet

Pravo djeteta na zdravlje i obrazovanje: nužnost zajedničkog djelovanja

Nosioci roditeljske odgovornosti ovlašteni su da donose odluke u vezi sa zdravljem djeteta. Iako to na prvi pogled izgleda jednostavno, postoji čitav spektar pitanja koja su povezana s tom stranom roditeljske odgovornosti. Roditeljska odgovornost uključuje i prava i dužnosti. Roditelji imaju i tu diskreciona prava. Kako će onda odgovorni roditelji ostvariti svoja prava i svoje dužnosti? Rješenje tog pitanja je prvenstveno na odgovornim roditeljima, ali ono ovisi i o nizu drugih faktora. Obrazovanje je sistematično podučavanje djeteta u privatnom i javnom prostoru o glavnim svjetonazorskim sadržajima u vladajućoj slici svijeta. Iako su i odgoj i obrazovanje neodvojivi od najvažnijih sadržaja društvenog poretka, odgoj u većoj mjeri podliježe diskrecionim pravima roditelja, dok obrazovanje organizira politička zajednica. Ovo pitanje posebno se aktualizira u kontekstu obrazovanja djeteta, odnosno prava djeteta na obrazovanje u situaciji kada je zdravlje djeteta narušeno.

Ključne riječi: dijete, zdravlje, obrazovanje, roditeljska odgovornost, državni aparat

Doc. dr. Irena Praskač – Salčin, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za komunikologiju

Medijski narativi o ženama u BiH

Medijski sadržaji neposredno su povezani sa konstruisanjem i reprodukcijom različitih kulturnih identiteta.

Tekst analizira na koji način i u kojoj mjeri su žene zastupljene u bh medijskim sadržajima. Na odabranom uzorku medijskih formata, kvalitativnom analizom sadržaja kao i kvantitativnim podacima istraživanje ima za cilj pokazati da li se u bh medijima, kroz različite medijske forme, politike i narative etabliraju i učvršćuju već postojeće društvene konstrukcije rodni različitosti i akcentiraju stereotipne reprezentacije žena.

Analiza medijskih, tematskih sadržaja posvećenih ženama jasno pokazuju medijski kreirane predstave o ženama i dominantnu politiku medijskog predstavljanja te proizvode značenja unutar jedne društvene zajednice. Značajnost shvatanja ovakvih prizora utoliko je veća shodno imanentnoj, edukativnoj funkciji medija.

Prof. dr. Mustafa Sefo, Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Sarajevu, Odsjek za komunikologiju

Nasilje u medijima i utjecaj na publiku

Nasilje u medijima je fenomen prisutan od samog nastanka medija, posebno elektronskih i novih medija. Zbog složenog tumačenja i definisanja ovog fenomena, kao i različitih uglova posmatranja, u diskusije o nasilju u medijima su uključeni stručnjaci iz oblasti komunikologije i medija, psihologije, pedagogije, sociologije i antropologije. Unatoč diskusijama koje se decenijama vode, još uvijek nisu pronađeni konačni odgovori i rješenja.

Nasilje prikazano na televiziji, radiju, štampi i internetu, može ostaviti veliki utjecaj na publiku, posebno na djecu. Vrlo brzo su izbila neslaganja između onih koji, uvjereni u štetnost medijskog nasilja, žele da ga kontrolišu kako bi zaštitili djecu i onih koji tvrde da se takvim mjerama prikrivaju pravi uzroci nasilja u društvu. S vremenom, brojne studije pokazuju da se nasilje u medijima ne samo povećalo, već je postalo spektakularnije nego ikad. U ovom istraživanju će se nastojati prikazati različiti utjecaji nasilnih sadržaja koji variraju shodno društvenom kontekstu u kojem se nalazi određena publika.

Mr. Ismira Hadžić, KJU „Odgojni centar Kantona Sarajevo“

Poštivanje različitosti kroz zajedničko društvenu akciju (sa osvrtom na djecu u riziku)

Poštivanje različitosti kroz zajedničko društvenu akciju može biti korisno na različite načine. U prvom izlaganju neophodno je napraviti poveznicu između pojmovnog određenja poštivanja različitosti i zajedničkog društvenog djelovanja u kontekstu preodgoja i usmjeravanja djece u riziku. Poštivanje različitosti znači prihvatanje i uvažavanje ljudi bez obzira na njihovu različitost, što znači prepoznavanje i poštivanje jedinstvene karakteristike i doprinosa svake osobe bez obzira na to koliko se razlikuje od nas. Kada govorimo o djeci i njihovom preodgoju poštivanje različitosti je izuzetno važno jer se djeca u riziku suočavaju sa brojnim izazovima i poteškoćama koje proizilaze iz mnogih faktora kao što su siromaštvo, rasizam, diskriminacija, zanemarivanje, zlostavljanje i prijestupničko ponašanje maloljetnika. Kada se govori o djeci u riziku neophodno je istaći da svako dijete ima jedinstvene potrebe i iskustva, što podrazumjeva da stručnjaci koji rade sa djecom trebaju biti senzibilni, te poštivati različitosti kod djece. Kako bi se odgovorilo na potrebe djece u riziku važno je osigurati da djeca dobiju podršku i pristup uslugama koje su im potrebne, kao što su: savjetovanje, terapija, obrazovanje, smještaj i drugo. Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje djece u riziku je ključna za osiguranje njihovog napretka i dobrobiti. Zajednička društvena aktivnost podrazumjeva niz aktivnosti u kojima određene grupe djeluju i sarađuju kako bi postigli zajedničke ciljeve koji će donijeti pozitivne promjene u društvu. Društvena aktivnost doprinosi razvoju građanskog društva i smanjuje socijalnu isključenost. Kako bi se na pravi način osigurale potrebe djece u riziku zajedničkim društvenim interesom osnovan je KJU “Odgojni centar Kantona Sarajevo”, unutar kojeg su formirane četiri organizacione jedinice koje realizuju rad sa djecom i koje su podjeljene po oblastima. Kroz sažeto izlaganje će se govoriti o radu organizacionih jedinica. Izlaganjem će se obuhvatiti studija slučaja za maloljetnika koji je bio obuhvaćen tretmanom u Službi za dijagnostiku i opservaciju i Službi za resocijalizaciju, kao i slučaj maloljetnica koje su obuhvaćene tretmanom dijagnostike i opservacije, te njihovog suočavanja sa predrasudama društvenog reagovanja.

MA Mirela Šuman i MA Melisa Hasanović, Caritas Švicarske i JU „Kantonalni centar za socijalni rad“ - Služba socijalne zaštite općine Hadžići

Postupanje i uključivanje migranta i maloljetnih stranaca bez pratnje u lokalnu zajednicu

Pitanje prihvatanja i uključivanja migranata i maloljetnika bez pratnje u lokalnu zajednicu od velike je važnosti, s obzirom na broj osoba koje na svom putu prolaze kroz Bosnu i Hercegovinu. Razvoj integracijske politike u lokalnu zajednicu bitan je faktor, uzimajući u obzir da se u idućem razdoblju očekuje porast broja priliva migranata u Bosni i Hercegovini, i državljana trećih zemalja koji će u Bosnu i Hercegovinu dolaziti u okviru radnih migracija.

U radu se analizira postupanje sa migrantima i maloljetnim strancima bez pratnje i njihovo prihvatanje u lokalnu zajednicu. Kroz rad će se predstaviti vodič za postupanje sa maloljetnim strancima bez pratnje u Privremenom prihvatnom centru „Ušivak“ kao primjer dobre prakse rada socijalnih ustanova u saradnji sa institucijama BiH i saradnja sa lokalnom zajednicom.

Ključne riječi: integracija; migranti; maloljetni stranci bez pratnje, Bosna i Hercegovina.

Mr. sc. Meliha Zulović, doktorantica, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad

Izazovi osnovnoškolskog obrazovanja u socijalnoj integraciji usvojenog djeteta

Sporo provođenje složenih zakonskih procedura postupka usvojenja u Bosni i Hercegovini rezultiralo je sve dužim vremenskim boravkom djece bez roditeljskog staranja u institucijama. Rijetki pozitivni ishodi postupka usvojenja koji nakon pravomoćnosti rješenja o usvojenju rezultiraju potpunom integracijom u porodicu usvojioca veoma često se dešavaju u predškolskoj ili školskoj dobi djeteta. Izazovi koji su tada stavljeni pred dijete svjesno dolaska u okruženje porodice usvojioca neminovno su povezani i sa početkom ili nastavkom školovanja. Koliko je škola spremna i na koji način će institucionalno i sistemski pružiti podršku djetetu i usvojiocu na njihovom novom početku? Da li je školski sistem u Bosni i Hercegovini izradio obrasce senzibiliziranog postupanja ili će novi učenik, koji živi u porodici usvojioca umjesto u instituciji, u razredu samo nastaviti život u boljoj majici ali ipak s etiketom odbačenog?

Konferenciju „Društvena kriza i socijalni rad – Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje“ organizira Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu uz podršku Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

MA Violeta Golubović, doktorantica Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad

Različitost kao uzrok vršnjačkog nasilja nad djecom romskog porijekla

Jedan od vodećih problema današnjice jeste problem vršnjačkog nasilja koji poslednjih godina pokazuje zabrinjavajuću tendenciju rasta. Dostupna istraživanja pokazuju da su djeca iz određenih društvenih skupina ranjivija na pojavu vršnjačkog nasilja. Među rizičnim skupinama spadaju i djeca romskog porijekla koja su vršnjačkom nasilju izložena upravo zbog svoje 'drugaijosti', svoje etničke i kulturološke različitosti, te nejednakog položaja u društvu.

Stoga ovaj rad ima za cilj ispitati faktore rizika i različitost kao uzrok za pojavu vršnjačkog nasilja nad djecom romskoga porijekla, karakteristike učesnika u vršnjačkom nasilju i posledice, te mogućnosti prevencije vršnjačkog nasilja nad ovom kategorijom djece.

Prof. dr. Borjana Miković, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka, Odsjek za socijalni rad

Dužnosti staratelja osoba kojima je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost i (ne)poštivanje različitosti u porodičnom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine

Mogućnost oduzimanja ili ograničenja poslovne sposobnosti, gotovo u pravilu pojedinim skupinama osoba s invaliditetom, normirana u aktuelnom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine, pored kršenja osnovnog općeg principa zaštite ljudskih prava: jednakost pred zakonom, ima za posljedicu i nepoštivanje principa različitosti, koji je je jedan od ključnih principa profesionalne prakse socijalnog rada. S tim u vezi, zakonom propisana obaveza organa starateljstva da osobu kojoj je odlukom suda oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost stavi pod starateljstvo i imenuje joj staratelja profesionalni socijalni rad dovodi, najblaže rečeno, u vrlo nezavidan položaj, posebno u sferi etičnosti, odnosno poštivanja urođenog ljudskog dostojanstva i principa različitosti. Na tragu navedenog, nameće se i pitanje: da li u konkretnom slučaju postoji mogućnost poštivanja kako principa različitosti tako i vrijednosti ljudskog dostojanstva?

Budući da je odgovor na ovo pitanje negativan, u radu se, kroz uporednopravnu analizu odgovarajućih odredaba sva tri porodična zakona u Bosni i Hercegovini nastoji sagledati na koji način se, sukladno zakonskim ovlaštenjima i dužnostima staratelja punoljetnih osoba, štite prava, interesi i preferencije štićenika.

Ključne riječi: zakonodavstvo, osobe kojima je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost, staratelj, ovlaštenja, dužnosti.

ORGANIZACIONI ODBOR:

1. Prof. dr. Sanela Bašić
2. Prof. dr. Borjana Miković
3. Prof. dr. Sabira Gadžo – Šašić
4. Prof. dr. Jelena Brkić Šmigoc

NAUČNI ODBOR:

1. Prof. dr. Vesna Leskošek
2. Prof. dr. Natalija Perišić
3. Prof. dr. Koraljka Modić Stanke
4. Prof. dr. Marijana Majdak
5. Prof. dr. Džamna Vranić
6. Prof. dr. Dževad Termiz
7. Prof. dr. Sanela Šadić
8. Prof. dr. Sanela Bašić
9. Prof. dr. Borjana Miković
10. Prof. dr. Sabira Gadžo – Šašić
11. Prof. dr. Jelena Brkić Šmigoc
12. Prof. dr. Suada Buljubašić
13. Prof. dr. Nedreta Šerić
14. Prof. dr. Sarina Bakić
15. Prof. dr. Mustafa Sefo
16. Doc. dr. Nina Babić
17. Doc. dr. Irena Praskač – Salčin
18. Dr. Anida Dudić Sijamija

Konferenciju „Društvena kriza i socijalni rad – Poštivanje različitosti kroz zajedničko društveno djelovanje“ organizira Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu uz podršku Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.